

Kyselytutkimus rasismiin puuttumisesta

TUTKIMUSRAPORTTI Suomen Punainen Risti

Tuomo Turja
Taloustutkimus Oy
04.03.2024

Miten tutkimus tehtiin

Tutkimuksen toteutus

- Tämän tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Punaisen Ristin toimeksiannosta. Tutkimuksessa selvitettiin rasismien kokemista ja rasismiin puuttumista Suomessa.
- Kohderyhmänä olivat 15 vuotta täyttäneet henkilöt Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Tutkimus on toteutettu kotimaisia kieliä äidinkielenään puhuvien vastaajien osalta osana viikoittaista Telebus -kuluttajatutkimusta. Niille suomalaisille tai Suomessa pysyvästi tai väliaikaisesti asuville henkilöille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame, haastattelut (100 kpl) toteutettiin erillisenä puhelinhaastattelututkimuksenaan, jossa kysymyksiin oli mahdollisuus vastata joko suomeksi tai englanniksi.. Telebus-haastatteluissa otos muodostettiin satunnaisotannalla Dun & Bradstreet Oy:n yhteystietorekisteristä, muita kuin kotimaisia kieliä puhuvien otos poimittiin väestötietojärjestelmästä. Tutkimus tehtiin atk-avusteisina puhelinhaastatteluina (CATI).
- Tutkimukseen vastasi 1112 henkilöä. Tutkimuksen otos painotettiin iän, sukupuolen, asuinalueen ja talouden koon mukaan kohderyhmää edustavaksi. Otoksen painottamaton ja painotettu rakenne on selvitetty raportin atk-taulukoiden välilehdellä ”aineistorakenne”. Taulukoissa painottamaton n-luku kertoo haastateltujen määrän eri taustaryhmissä ja painotettu N-luku vastaavan populaation tuhansina (.000) henkilöinä. Tutkimuksen päätuloksen (”total”-sarake) tilastollinen virhemarginaali 95 %:n luotettavuustasolla on suurimmillaan noin $\pm 3,1$ prosenttiyksikköä.
- Haastattelut tehtiin 12.-27.2.2024.
- Tulostuksessa on käytetty T-testiä, joka testaa kunkin taulukoidun taustamuuttujan kohdalla poikkeako tulos muista vastaajista enemmän kuin mitä satunnaisvaihtelun osuus on 95%:n luotettavuustasolla. Väritetty solu taulukossa osoittaa, että ero on tilastollisesti merkitsevä.
- Vastaajilta kysyttiin erikseen sukupuolta luettelemalla vastausvaihtoehdot *nainen, mies, muu, ei halua vastata*. Muunsukupuolisia tai sukupuolensa kertomatta jättäneitä aineistossa oli neljä henkilöä. Vastaajamäärä ei riitä tulosten luotettavaan tarkasteluun ryhmänä, joten ko. ryhmää ei tarkastella raportissa erikseen.
- Toimeksiantoon sisältyneet kysymykset sekä käytettävissä olevat taustatietokysymykset ovat tämän raportin liitteenä. Tutkimusaineisto säilytetään ja on käytettävissä lisätulostuksiin kahden vuoden ajan raportointipäivästä

Yhteenveto tuloksista

Rasismien kokeminen ja todistaminen eri tilanteissa ja muodoissa

- Ennen varsinaisia tutkimuskysymyksiä haastattelija luki vastaajille SPR:n rasismien määritelmän:

Rasismi käsitteenä tarkoittaa oletetun ihmisryhmän arvottamista esimerkiksi etnisen alkuperän, ihonvärin, kansalaisuuden, kulttuurin, äidinkielen tai uskonnon perusteella alempiarvoiseksi kuin muut ihmisryhmät. Rasismia ovat esimerkiksi vitset, halveksivat puheet tai kirjoitukset vähemmistöistä, kuten romaneista tai maahanmuuttajista. Rasismia on myös näiden vähemmistöryhmien huonompi kohtelu esimerkiksi työnhaussa, asuntomarkkinoilla tai palveluissa

- Suurin osa vastaajista, 82 prosenttia, on joko kokenut tai todistanut määritelmän mukaista rasismia jossakin tilanteessa tai jossakin muodossa. Kyse on suureksi osaksi rasismien todistamisesta, sillä 83 prosenttia rasismia kohdanneista tai todistaneista sanoo, että kyse on ollut muihin kuin itseen kohdistuvasta rasismista. Sekä itseen että muihin kohdistuvaa rasismia on kokenut tai todistanut 15 prosenttia. Itseensä kohdistuvaa rasismia on kokenut 12 prosenttia vastaajista.
- Rasismien kokeminen ja todistaminen on keskimääräistä yleisempää siellä, missä on eniten maahanmuuttajataustaisia: suurissa kaupungeissa ja Helsinki-Uudenmaan suuralueella. Rasismien todistaminen ja kokeminen korostuu myös korkeakoulututkimuksen suorittaneilla. Yli 65 –vuotiaat ja Itä- ja Pohjois-Suomen suuralueella asuvat ilmoittavat kokeneensa tai todistaneensa rasismia keskimääräistä harvemmin.
- Luetelluista **tilanteista** rasismia on koettu tai todistettu yleisimmin verkossa, mediassa tai somessa. 59 prosenttia rasismia kokeneista tai todistaneista vastasi näin. Julkisella paikalla, kuten kadulla tai liikennevälineissä rasismia on kokenut tai todistanut 38 %, arkisissa kohtaamisissa 32 % ja rekrytoinnissa, asuntomarkkinoilla, palveluissa tai muissa rakenteissa rasismia on kokenut tai todistanut 14 %.
- Luetelluista rasismien **muodoista** yleisimmin on kohdattu tai todistettu rasistisia kommentteja tai vitsejä (71 %). Seuraavina tulevat nimittely, kiusaaminen ja eristäminen (54 % ja eriarvoinen kohtelu (42 %). Rasistista väkivaltaa tai pahoinpitelyä on kokenut tai todistanut kahdeksan prosenttia niistä vastaajista, jotka ilmoittivat kokeneensa tai todistaneensa rasismia.

Rasismiin puuttuminen

- Niiltä vastaajilta, jotka sanoivat kokeneensa tai todistaneensa muihin kohdistunutta rasismia (n=781) kysyttiin, että onko vastaaja puuttunut rasismiin näissä tilanteissa. Hieman vajaat puolet, 45 prosenttia, sanoo puuttuneensa toisen kokemaan rasismiin, 52 prosenttia ei. Rasismiin puuttuneet korostuvat alle 25 – vuotiaissa vastaajissa, mutta myös 50-64 –vuotiaissa. Alueellisesti tarkasteltuna rasismiin puuttumista ilmoitetaan keskimääräistä enemmän yli 50.000 asukkaan kaupungeissa sekä Helsinki-Uudenmaan ja Itä- ja Pohjois-Suomen suuralueilla. Ne vastaajat, jotka ovat kohdanneet tai todistaneet sekä itseensä että muihin kohdistunutta rasismia vastasivat keskimääräistä useammin, että ovat puuttuneet rasismiin.
- Rasismiin puuttuneilta kysyttiin miten rasismiin on puututtu luettelemalla joukko tapoja puuttua rasismiin. Yleisimmät tavat puuttua ovat puuttuminen rasistisiin puheisiin tai vitseihin (74 %), tuen osoittamien rasismin kokijalle eleillä tai sanoilla (63 %) ja tilanteeseen väliin meneminen (61 %), Noin viidesosa on puuttunut työpaikan tai oppilaitoksen syrjiviin käytäntöihin (22 %) tai puuttunut rasismiin somekeskusteluissa (21 %). Noin kymmenesosa (13 %) on ohjannut rasismin kokijan auvon äärelle tai kertonut mistä voi saada tukea. Neljä prosenttia on ilmoittanut rasismista viranomaisille. Jonkun muun tavan mainitsi 16 prosenttia.
- Niiltä, jotka eivät olleet puuttuneet rasismiin, kysyttiin syitä siihen, että rasismiin ei puututtu. Mitään yhtä syytä ei nouse esiin. On vastattu, että tilanne on mennyt ohi niin nopeasti, ettei siihen ole voinut puuttua (13 %), ei ole ollut halua tai on koettu, ettei asia kuulu itselle (10 %), eikä ole ollut tietoa mitä tehdä tai ei ole uskaltanut (8 %). Suurin osa vastauksista menee kategoriaan ”muu syy”. Näissä nousee esiin mm. rasismin kohtaaminen sosiaalisessa mediassa niin, että ei ole ollut mahdollisuutta puuttua asiaan. Muutenkin mainitaan tilanteita, joissa ei ole koettu olevan mahdollista puuttua rasismiin, esimerkiksi tilanne jossa tapahtumia seurataan passiivisena etäältä ilman kunnan mahdollisuutta puuttua. Usea sanoi, että tilannetta ei ole sattunut kohdalle, ilmeisesti näissä tapauksissa vastaajat ovat todistaneet rasismia epäsuorasti, esimerkiksi tiedotusvälineiden kautta. Monet vastasivat myös, että ei ole kokenut syytä tai toisesta tarpeelliseksi puuttua rasismiin.

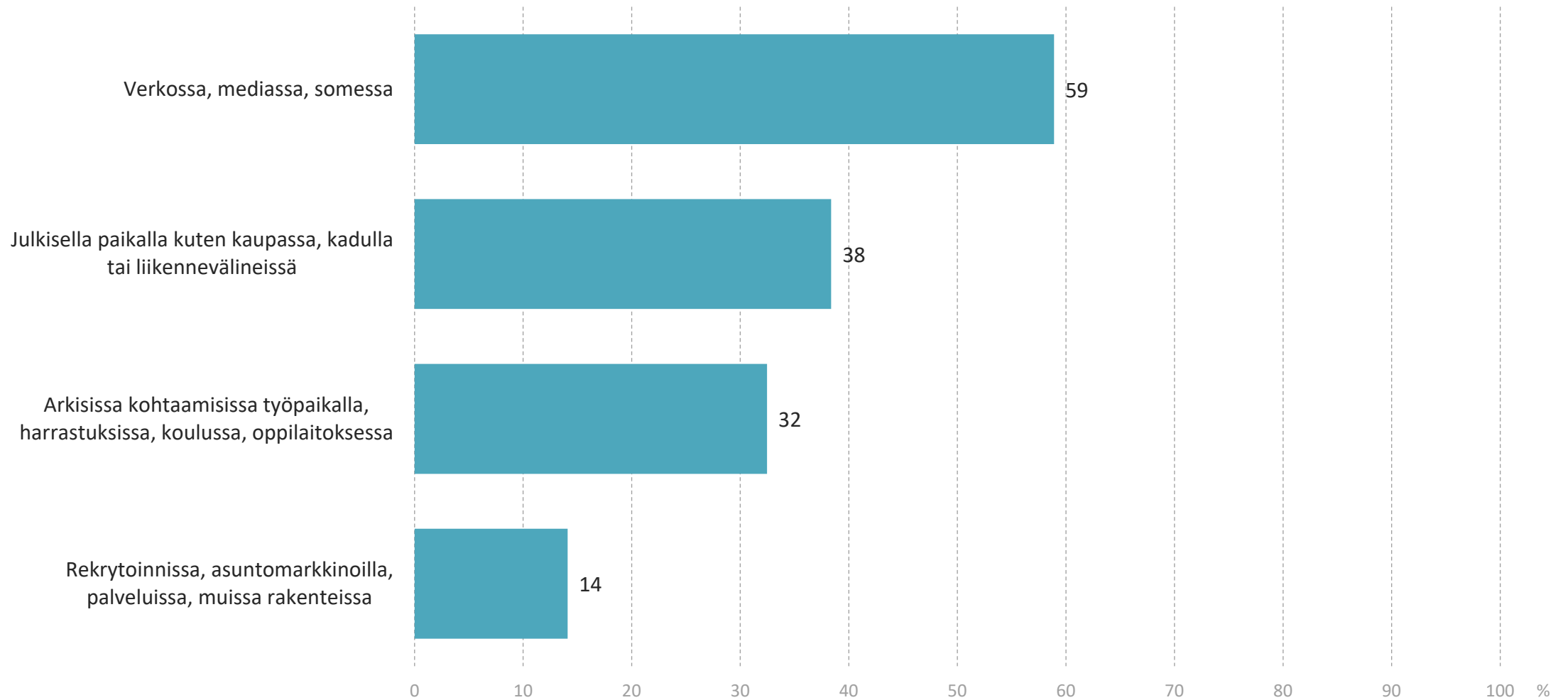
Osataanko puuttua rasismiin

- Noin kuusi kymmenestä (61 %) kokee, että jos kohtaa rasismia, osaa myös puuttua siihen. Viidesosa ei mielestään osaa puuttua ja viidesosa ei ota kantaa asiaan. Alle 50-vuotiaat kokevat enemmän osaavansa puuta rasismiin kuin sitä vanhemmat. Muuten kokemus siitä, että osaa puuttua rasismiin korostuu toimihenkilötehtävissä ja johtavassa asemassa toimivilla, opiskelijoilla, yli 50.000 asukkaan kaupungeissa asuvilla, Itä- ja Pohjois-Suomessa asuvilla ja niillä, jotka ovat kokeneet tai todistaneet sekä itseensä että muihin kohdistuvaa rasismia. Koulutuksen mukaan erot eivät muuten ole kovinkaan suuria, mutta vähiten koulutetuissa vastaajissa keksimääräistä harvempi (52 %) kokee osaavansa puuta rasismiin. Lähes sama tulos on eläkeläisillä ja yli 65 –vuotiailla, nämä kolme ryhmää sisältävät luultavasti paljolti samoja vastaajia.

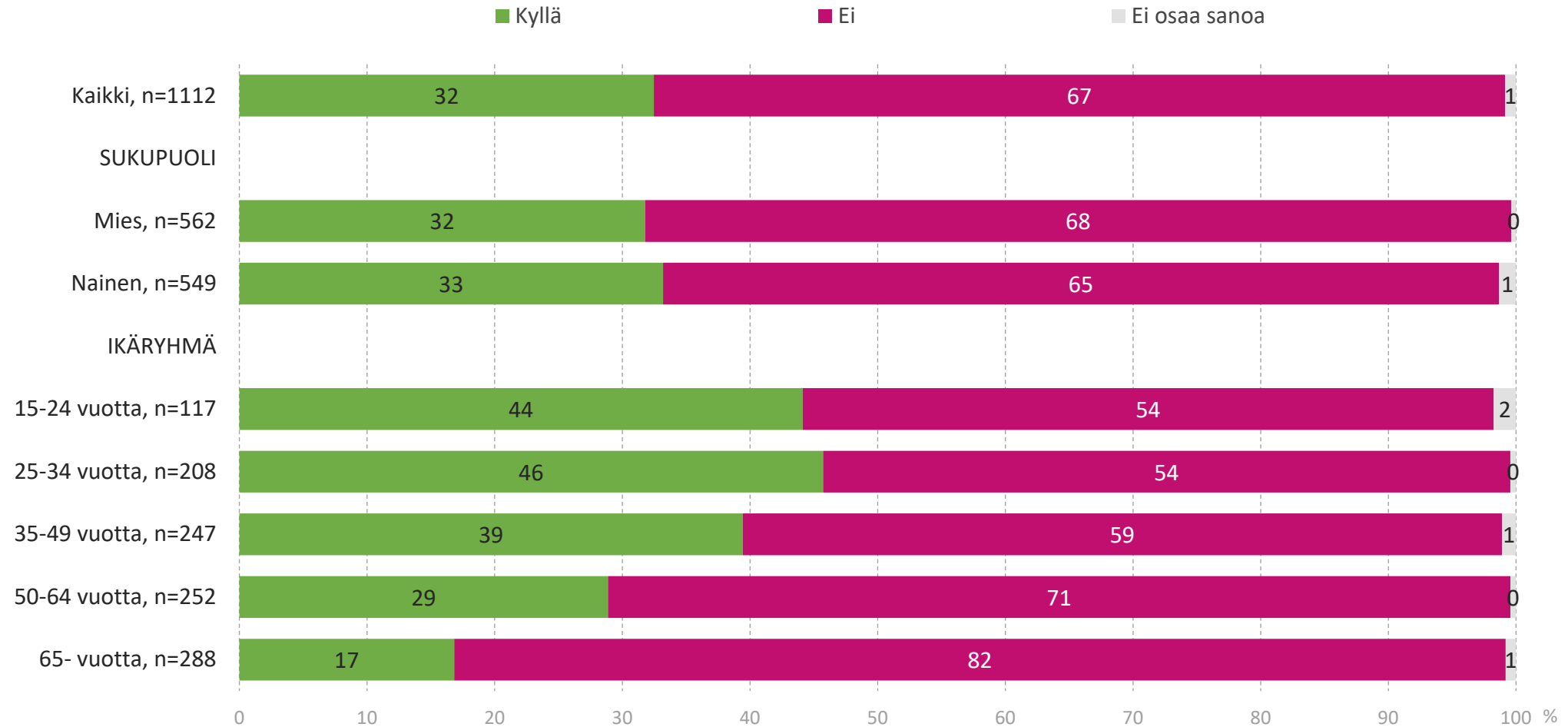
Tutkimusgrafiikka

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa tilanteissa

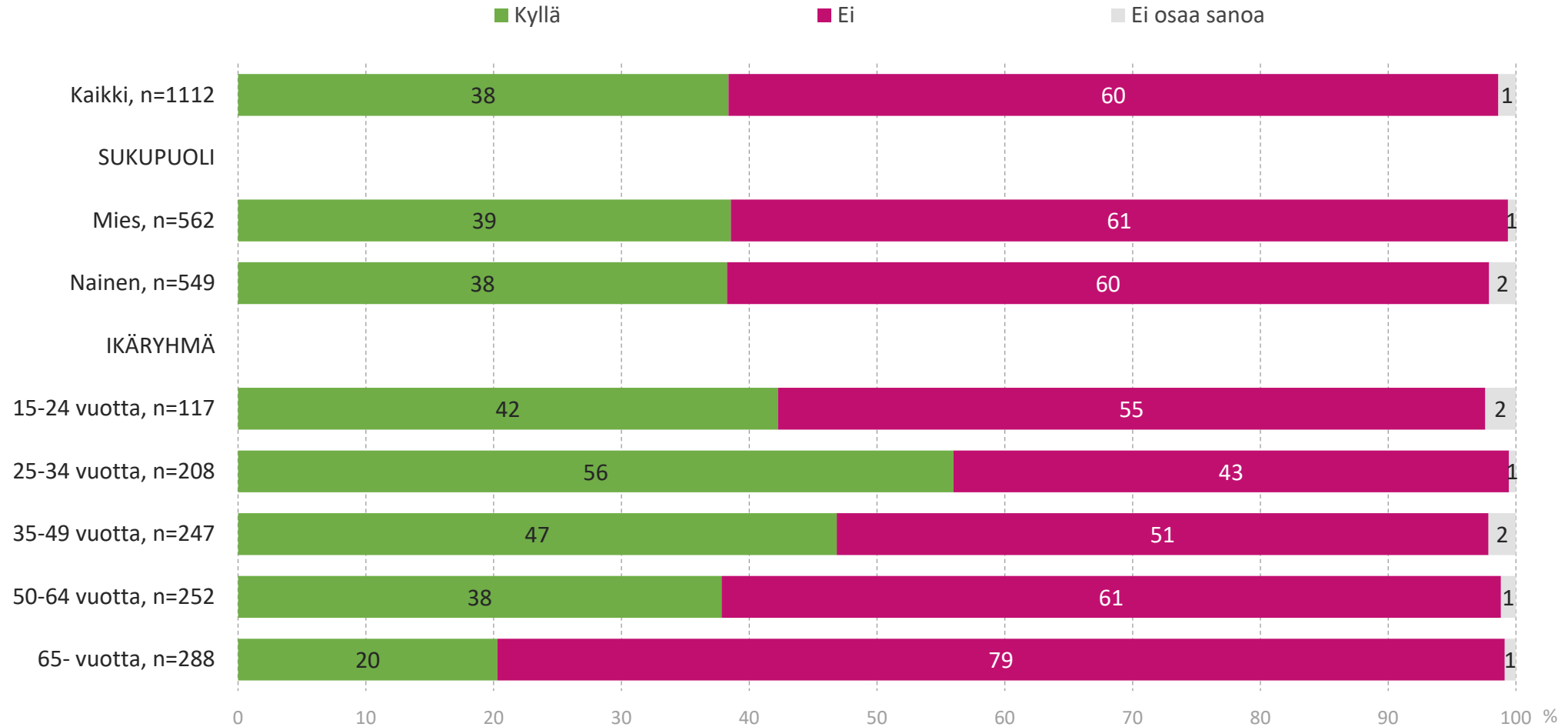

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa tilanteissa Arkisissa kohtaamisissa työpaikalla, harrastuksissa, koulussa, oppilaitoksessa

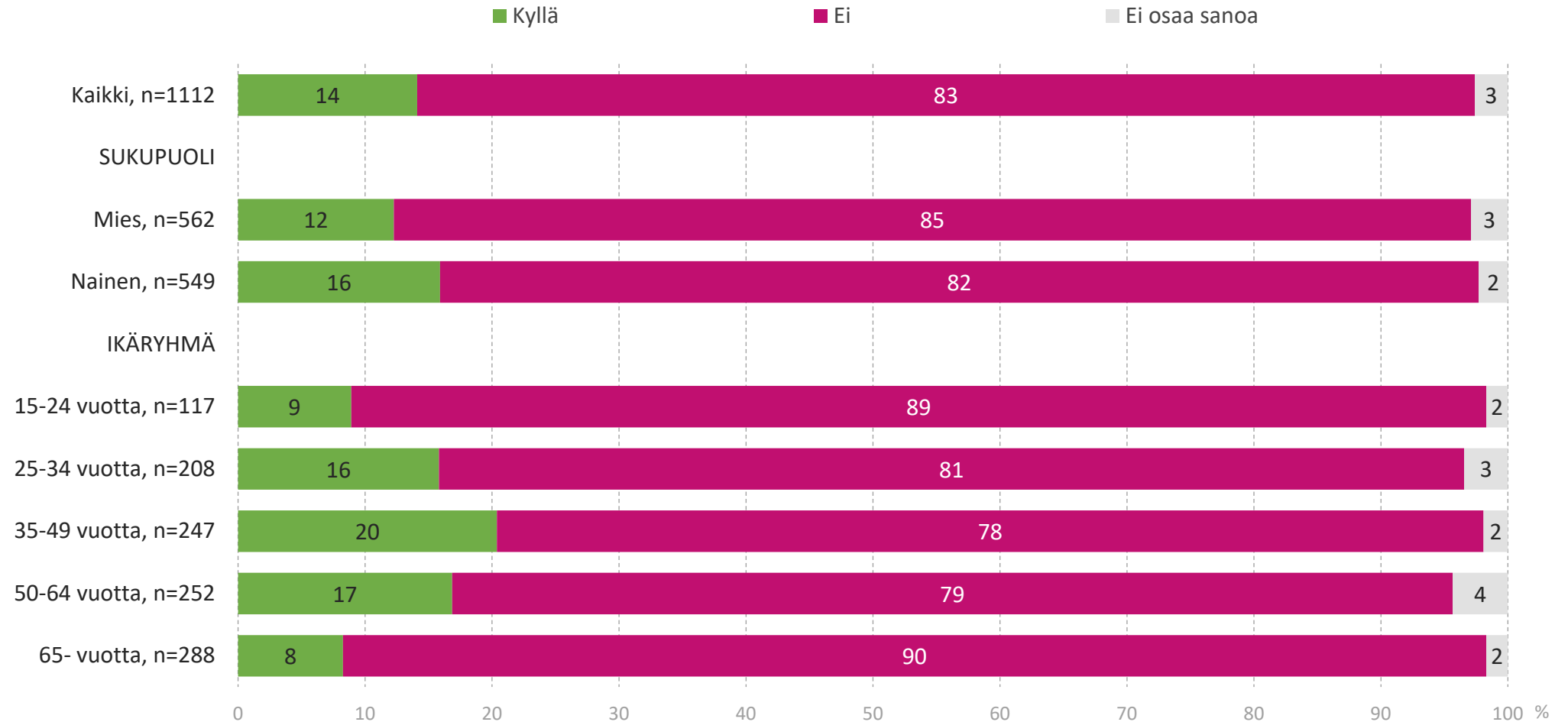
n=kaikki vastaajat

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa tilanteissa Julkisella paikalla kuten kaupassa, kadulla tai liikennevälineissä

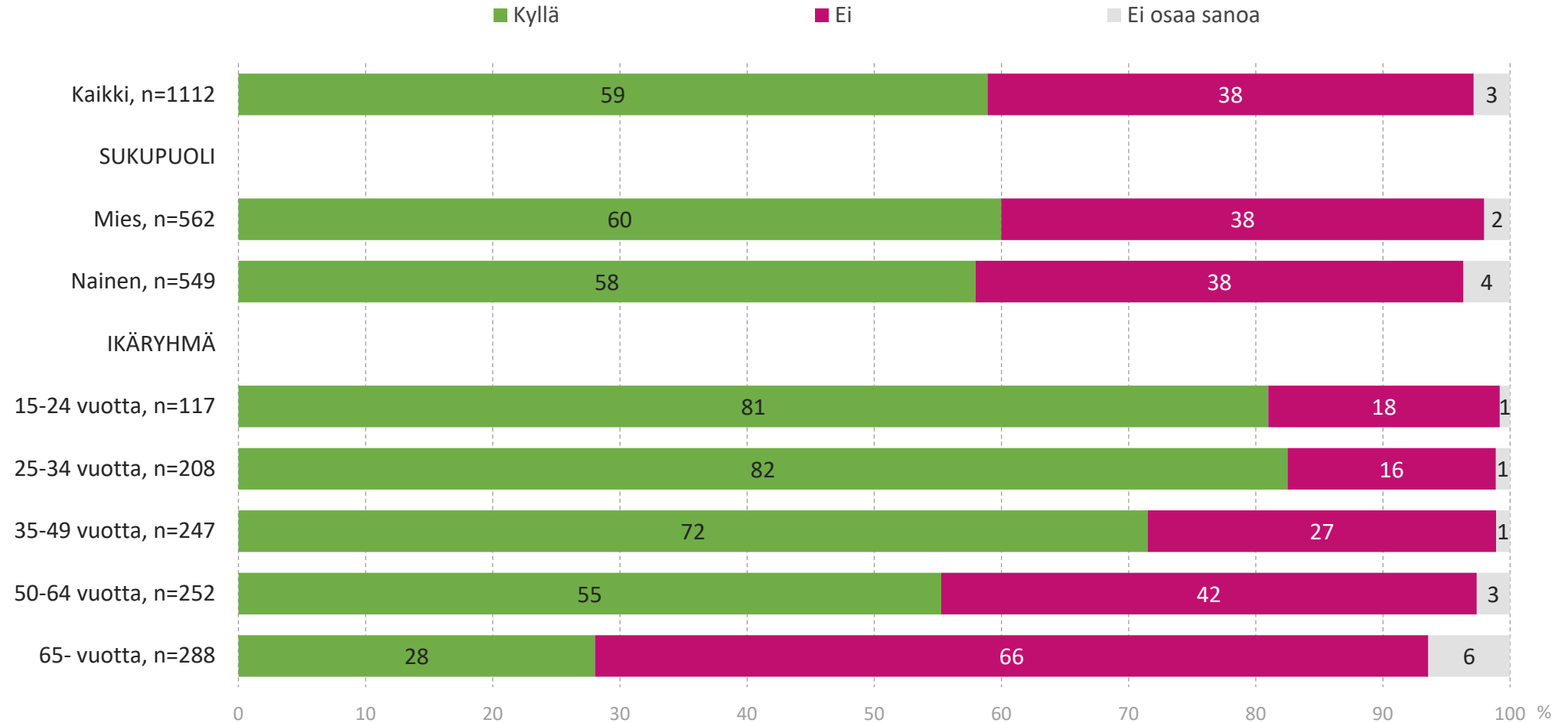
n=kaikki vastaajat

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa tilanteissa Rekrytoinnissa, asuntomarkkinoilla, palveluissa, muissa rakenteissa

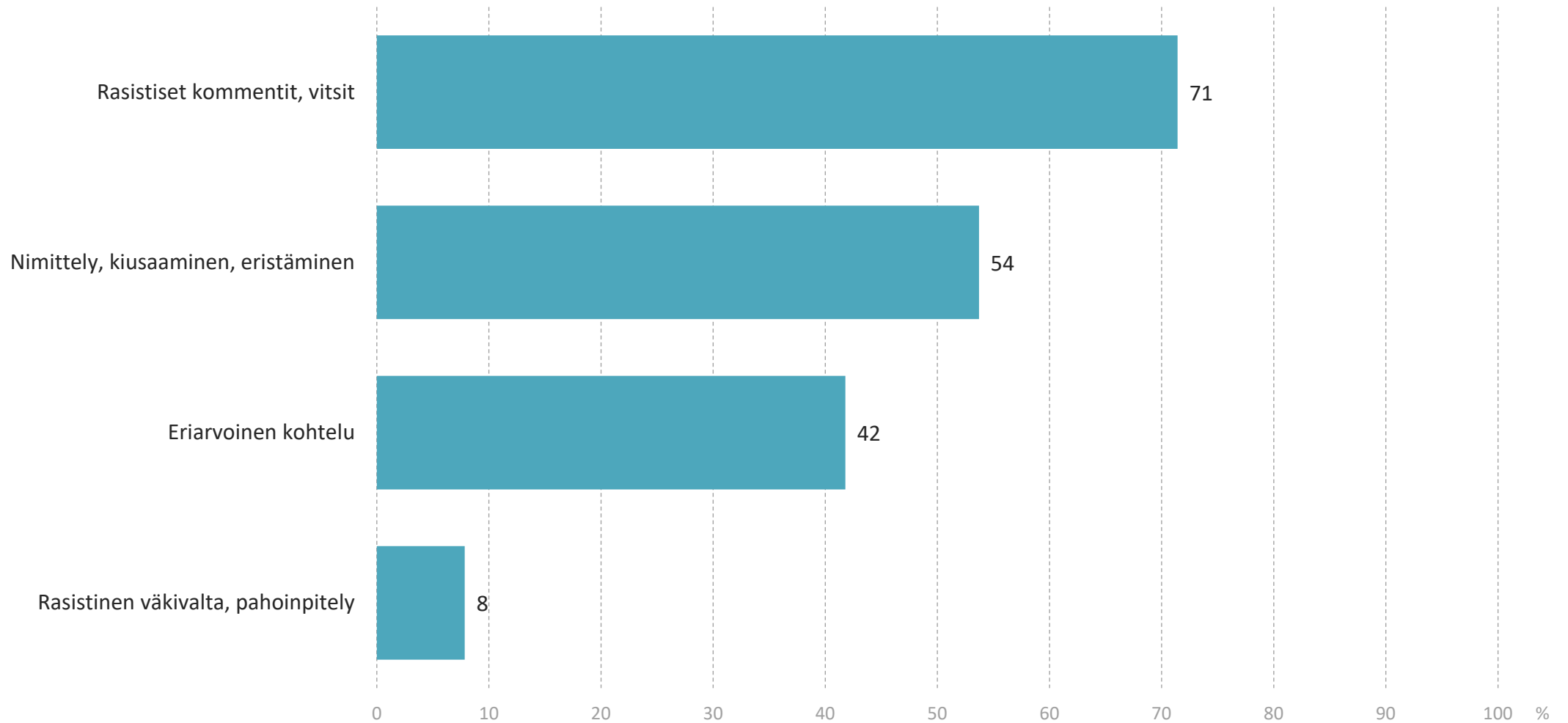
n=kaikki vastaajat

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa tilanteissa Verkossa, mediassa, somessa

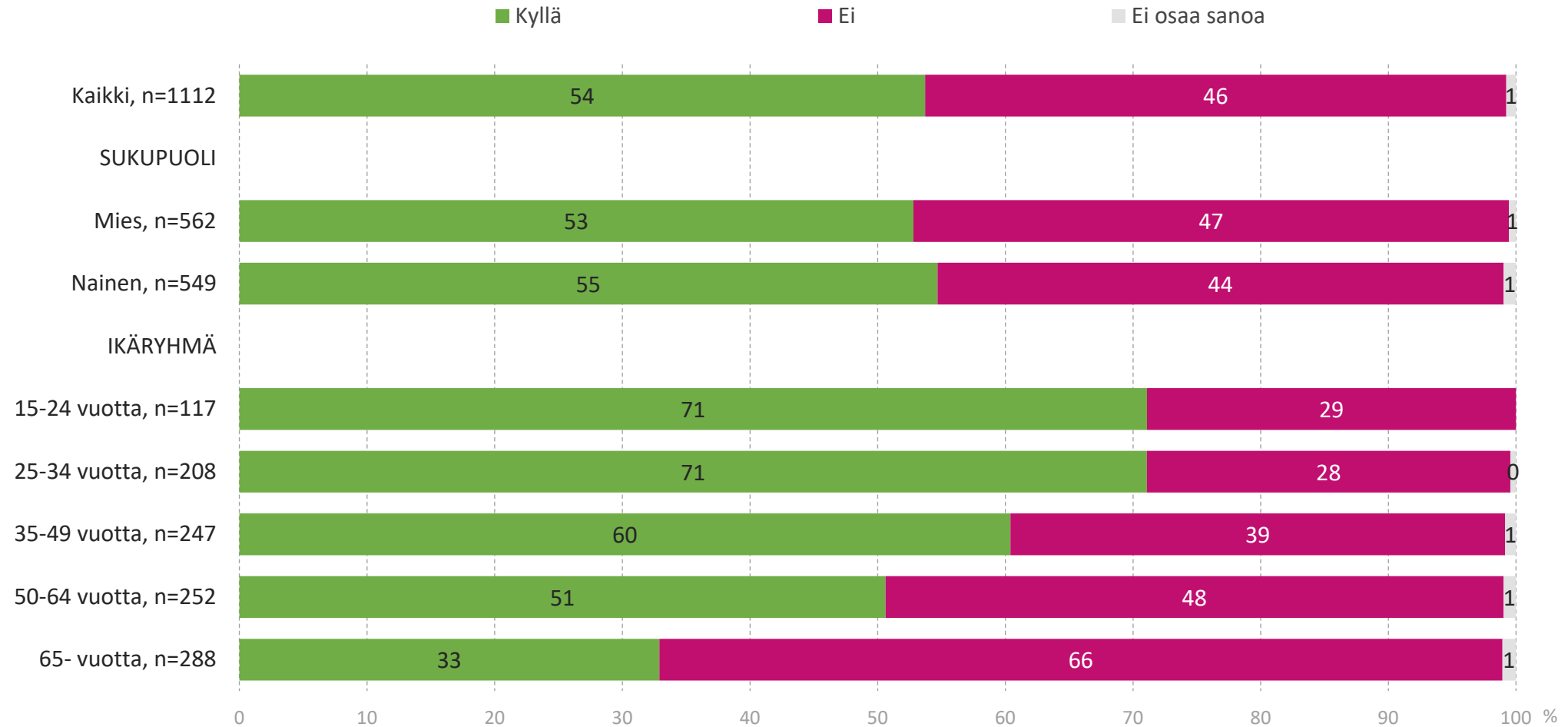

n=kaikki vastaajat

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa muodoissa

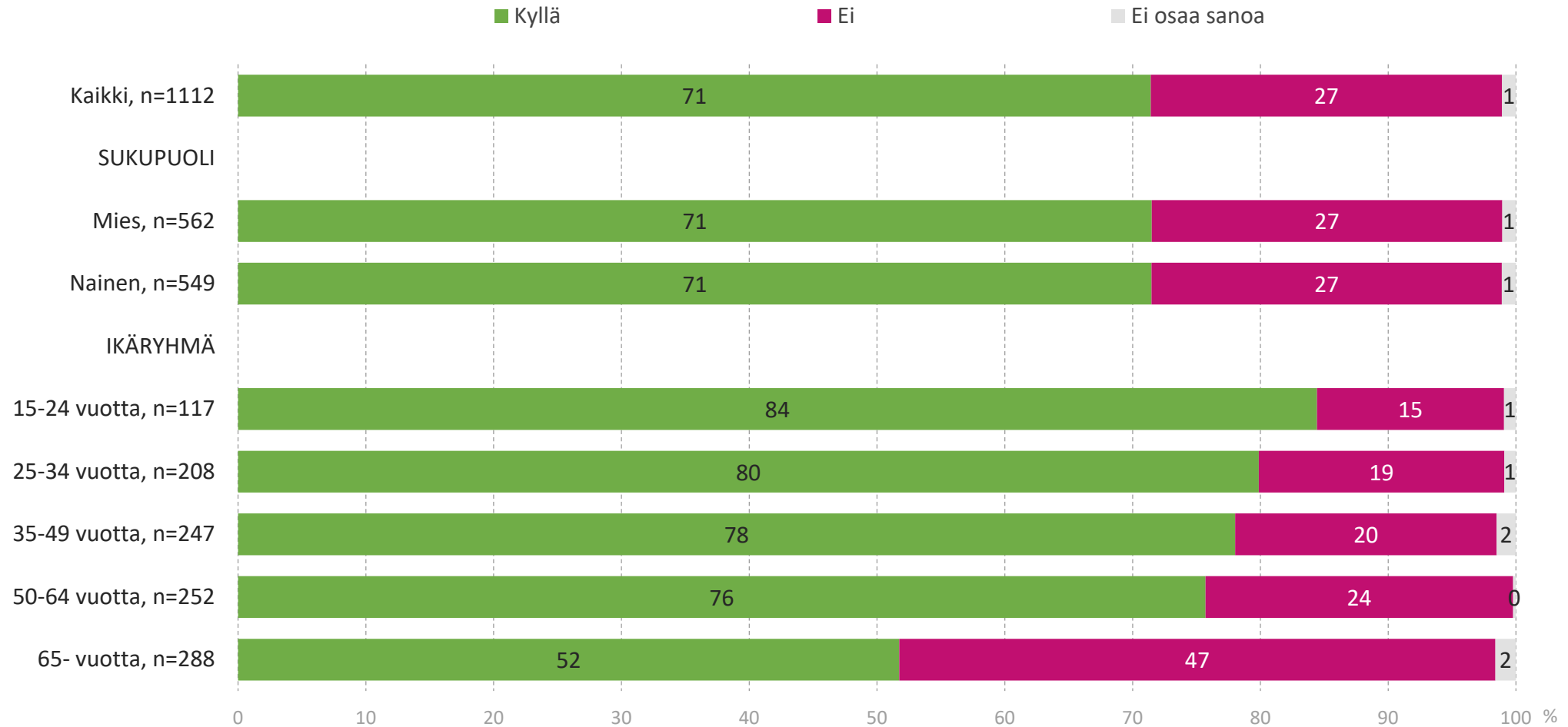
Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa muodoissa Nimittely, kiusaaminen, eristäminen

n=kaikki vastaajat

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa muodoissa

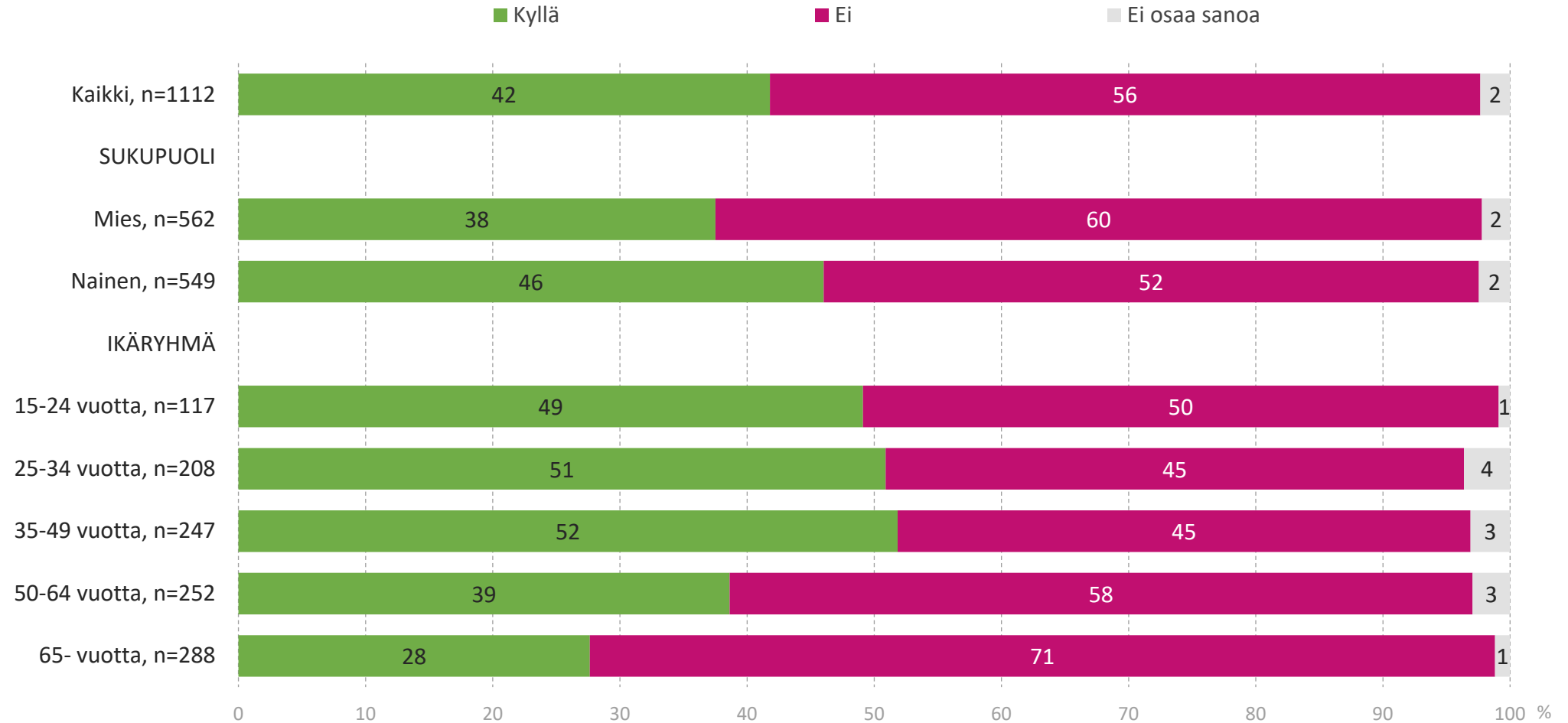
Rasistiset kommentit, vitsit

n=kaikki vastaajat

Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa muodoissa

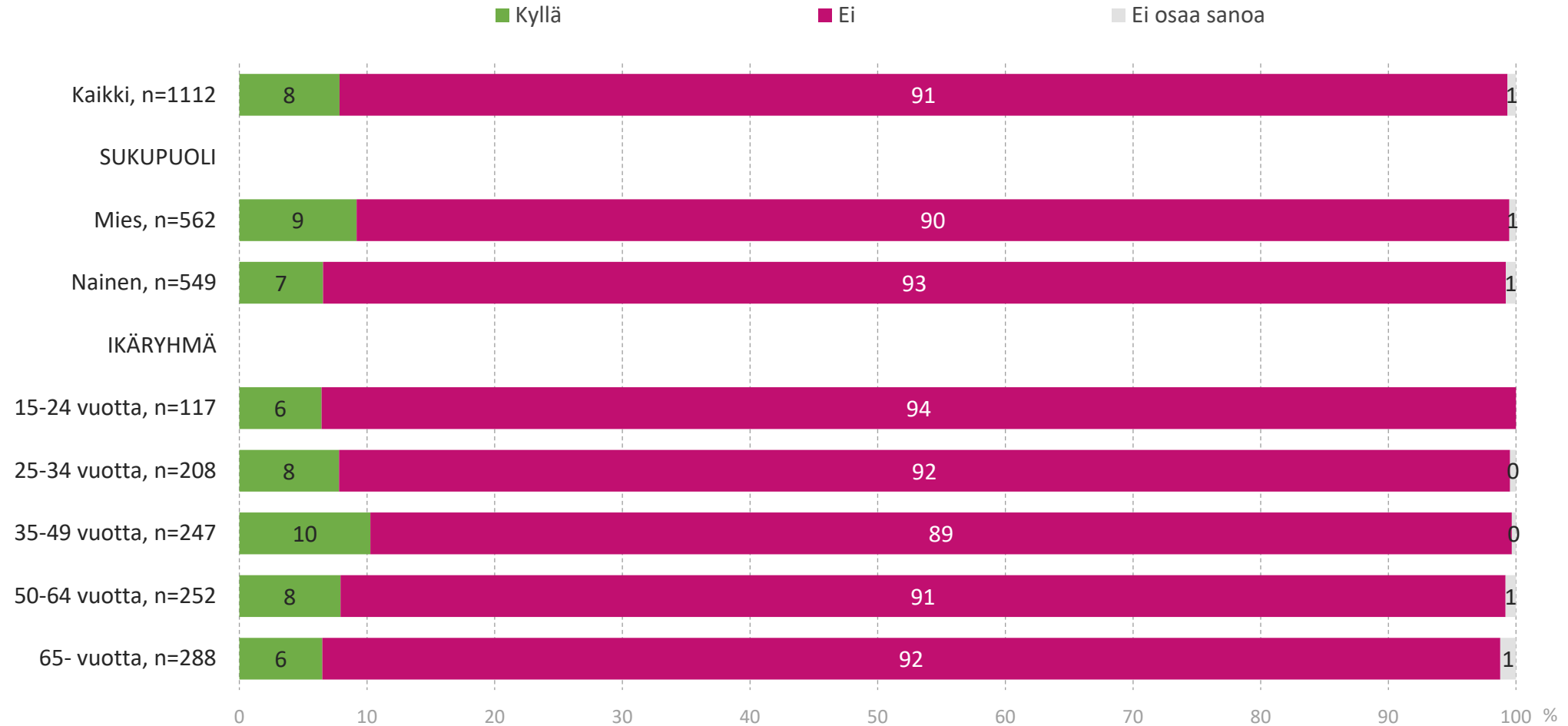
Eriarvoinen kohtelu

n=kaikki vastaajat

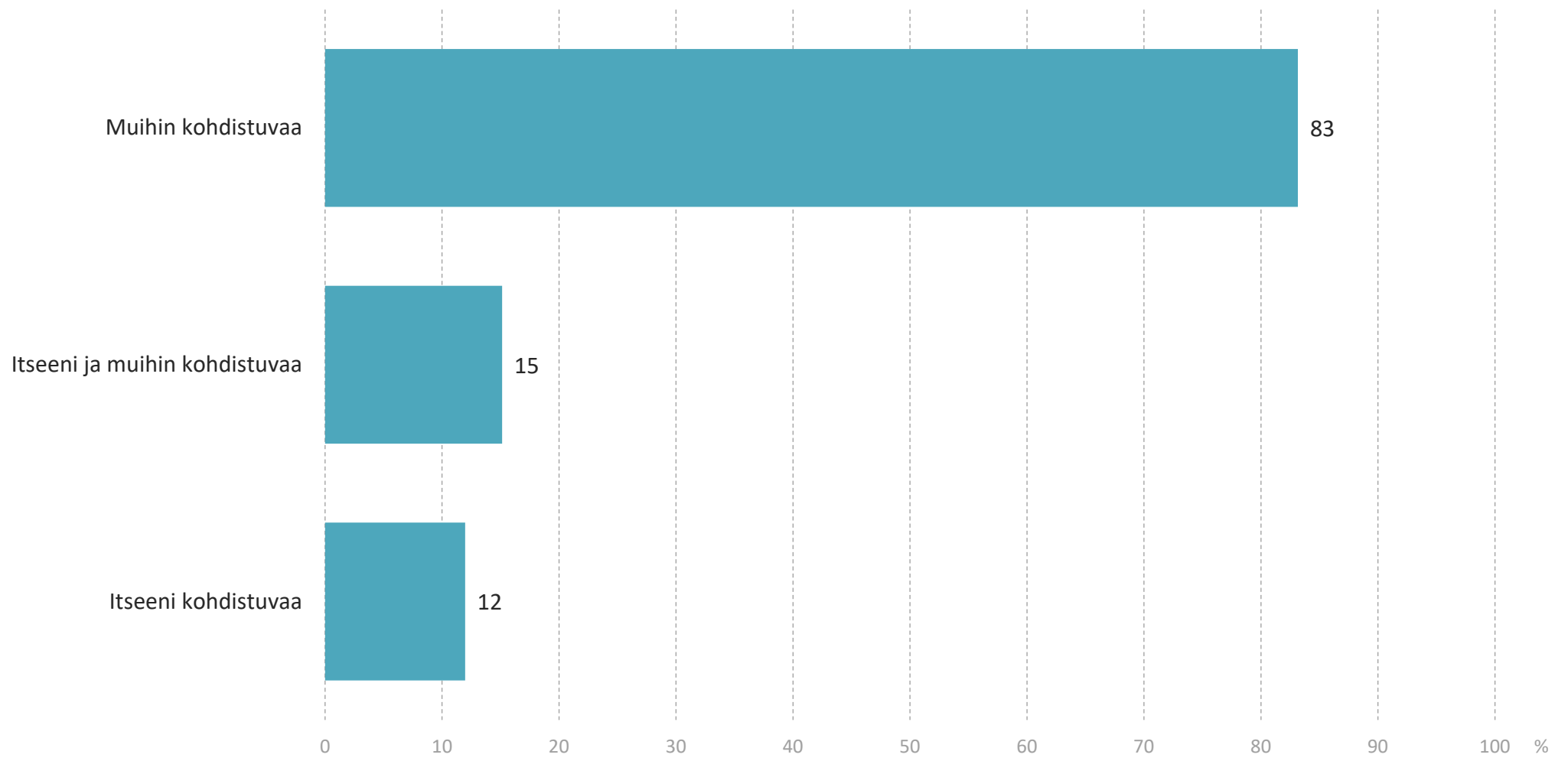
Onko kokenut tai todistanut rasismia seuraavissa muodoissa

Rasistinen väkivalta, pahoinpitely

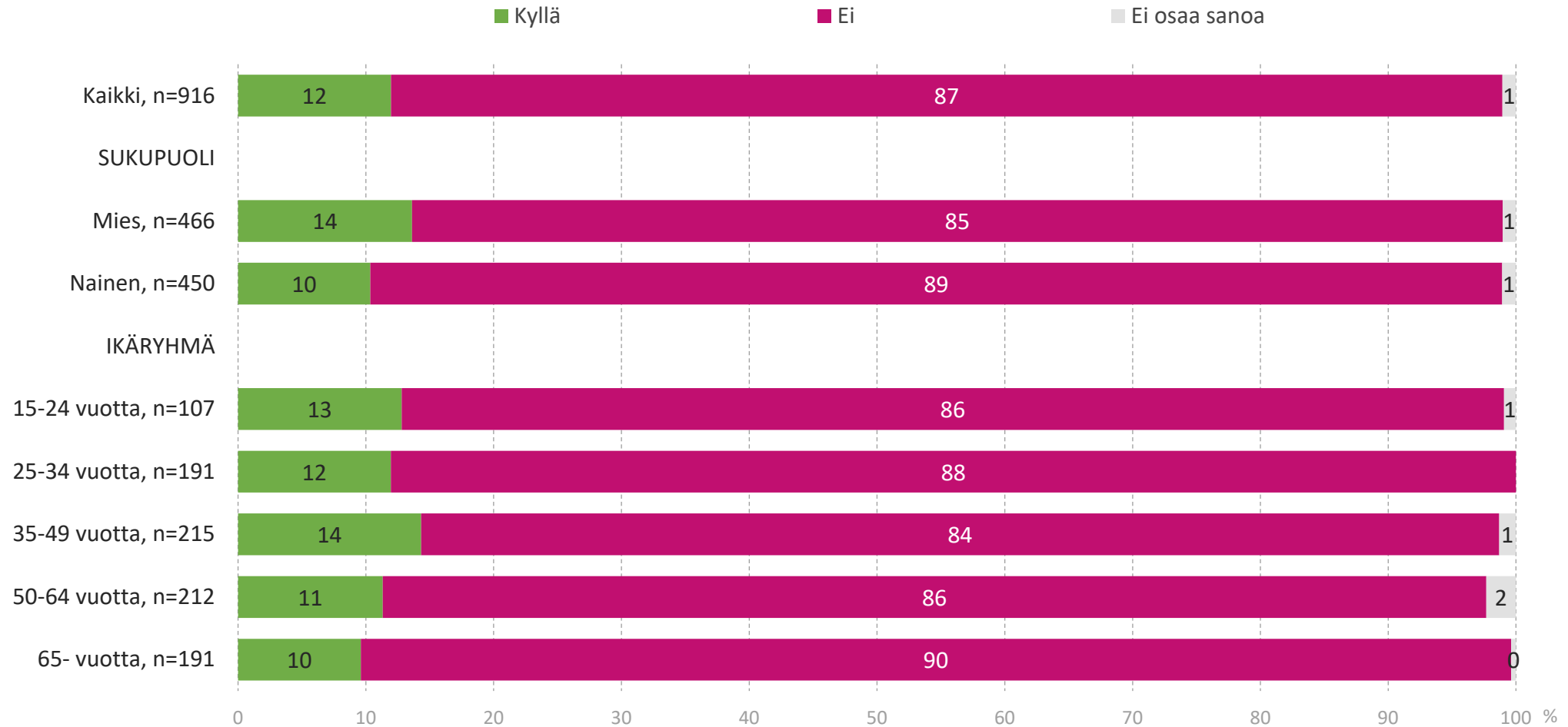
n=kaikki vastaajat

Keneen kohdistuvaa rasismia on kokenut?

Kokenut tai todistanut rasismia, n=916

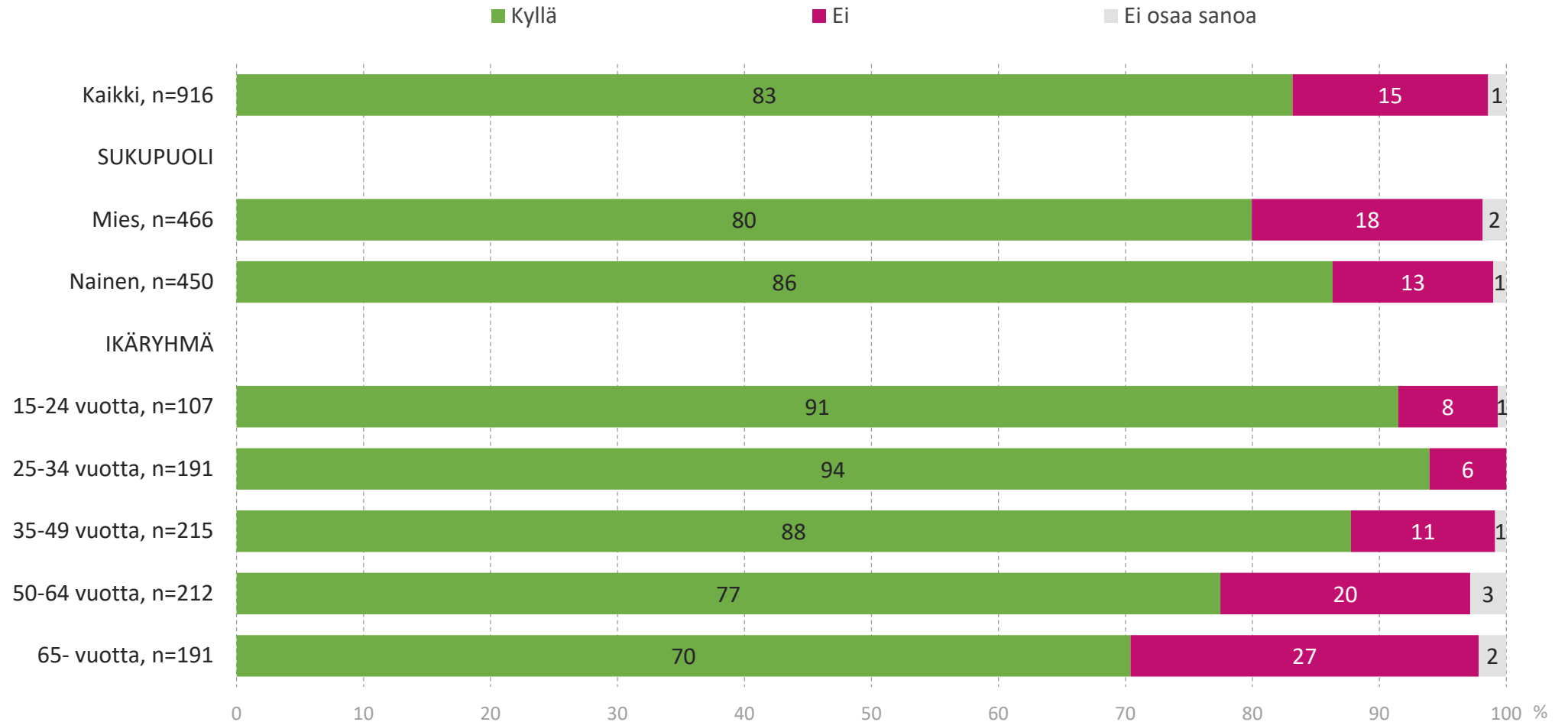
Keneen kohdistuvaa rasismia on kokenut? Itseeni kohdistuvaa

n=kokenut tai todistanut rasismia

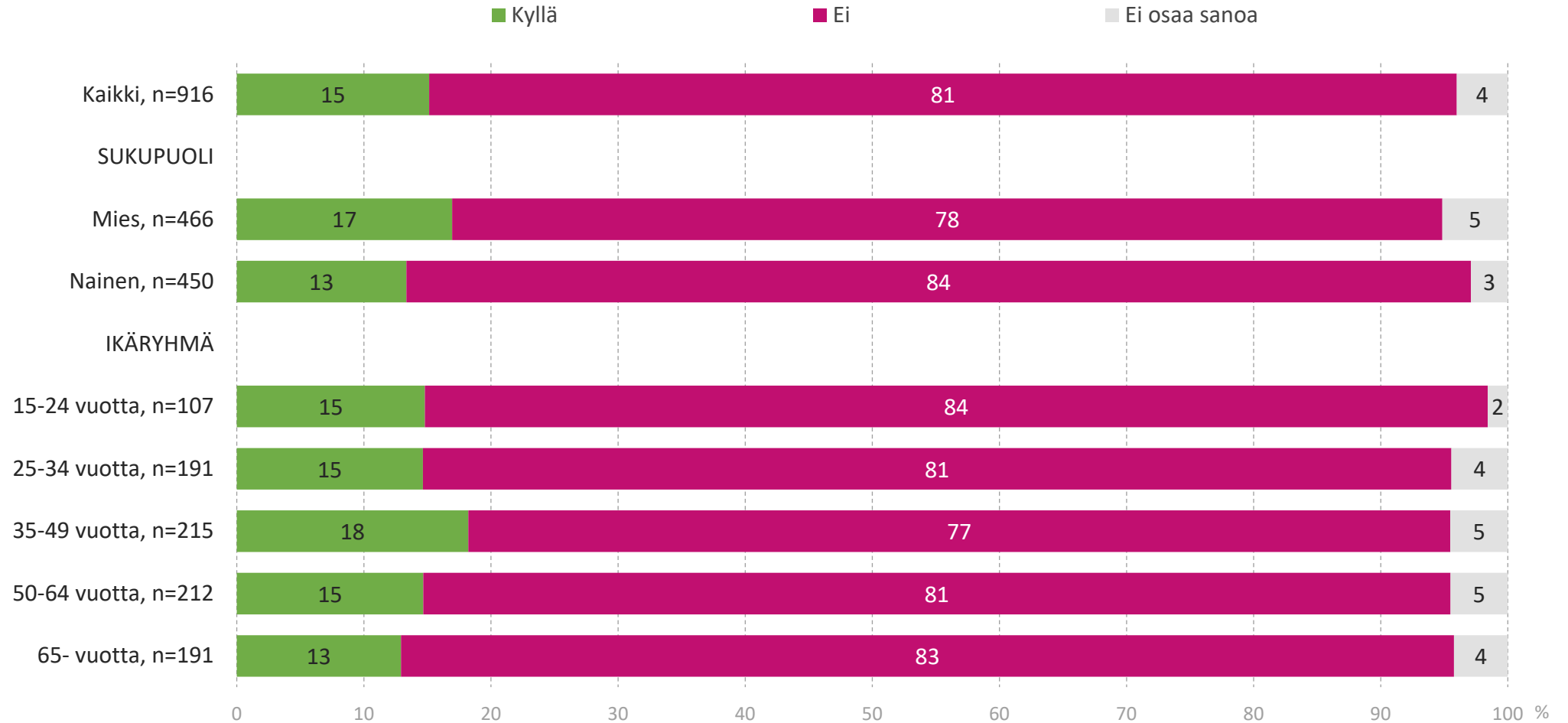
Keneen kohdistuvaa rasismia on kokenut?

Muihin kohdistuvaa

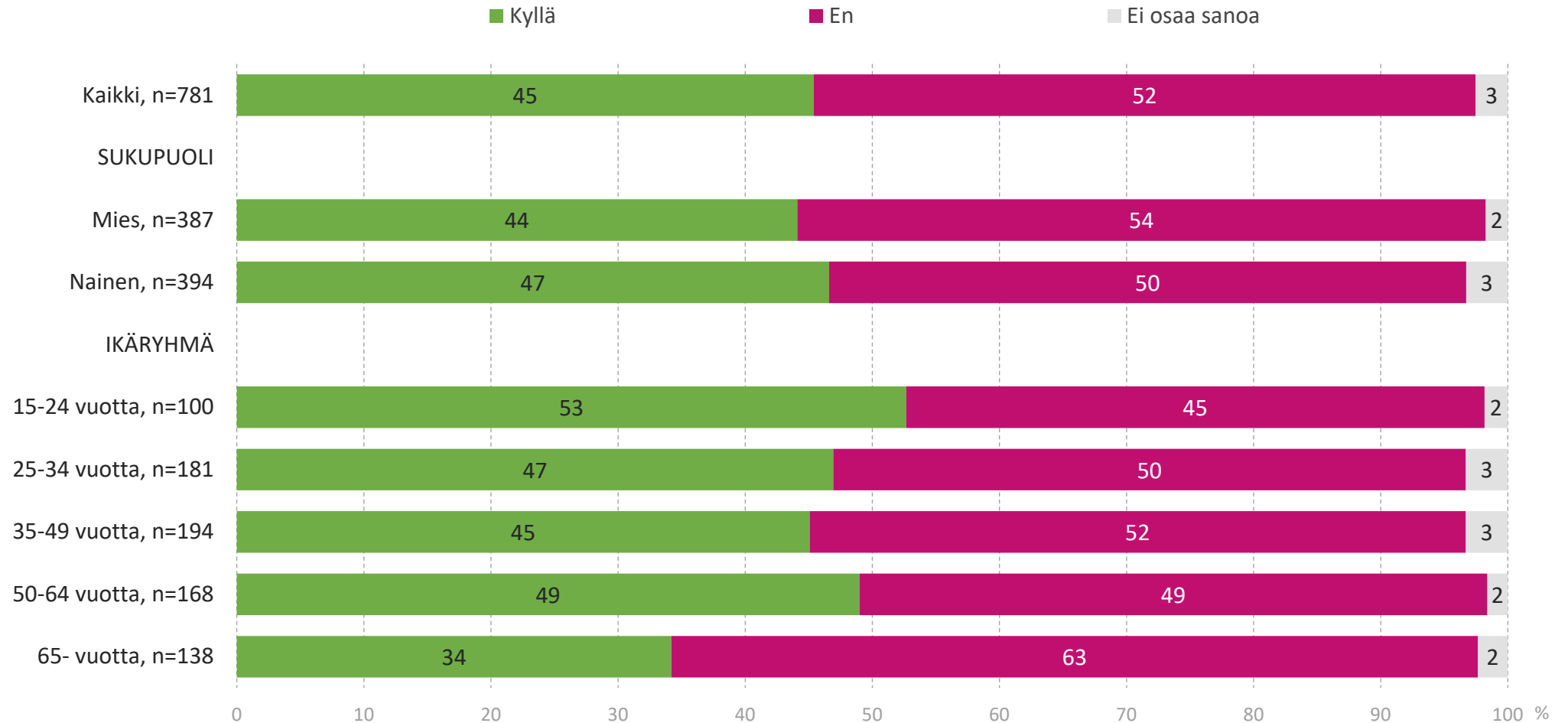
n=kokenut tai todistanut rasismia

Keneen kohdistuvaa rasismia on kokenut? Itseeni ja muihin kohdistuvaa

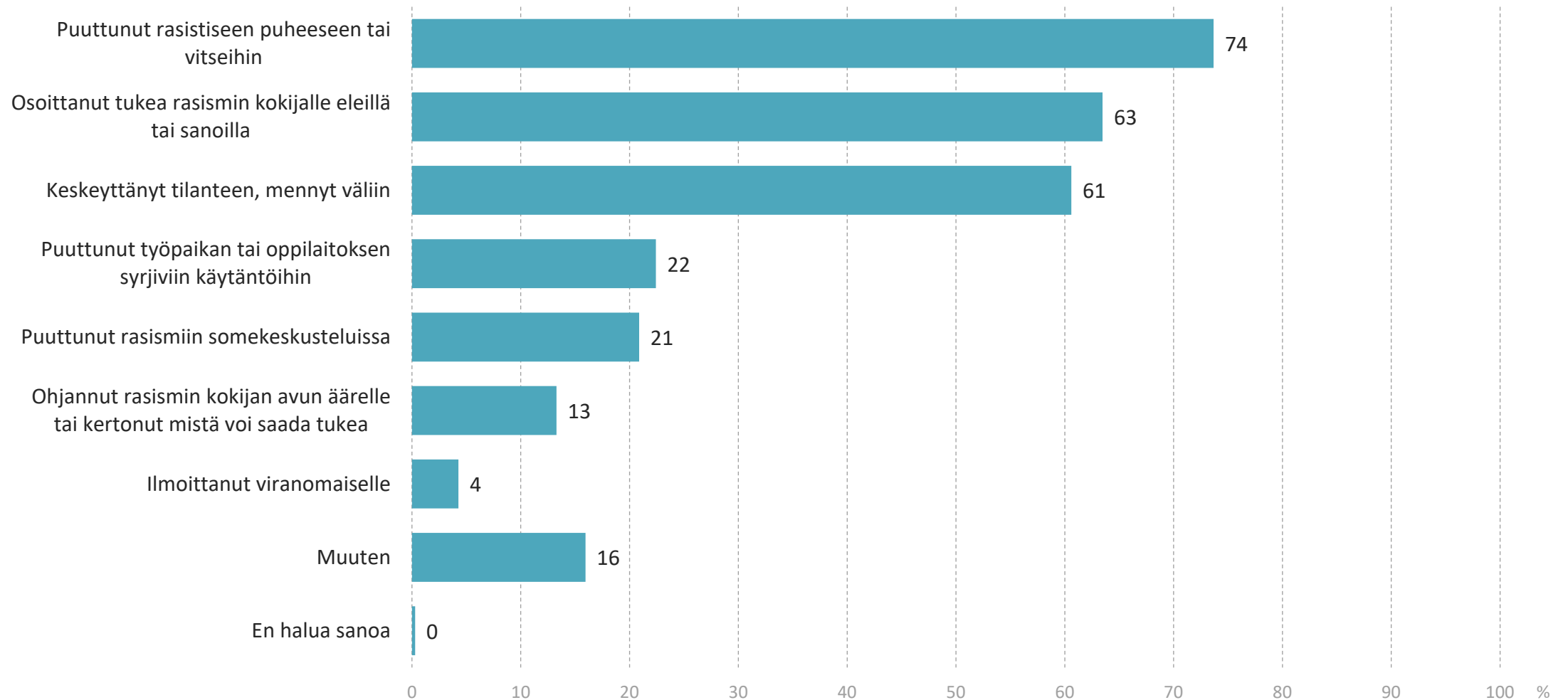
n=kokenut tai todistanut rasismia

Onko puuttunut jonkun toisen kokemaan rasismiin

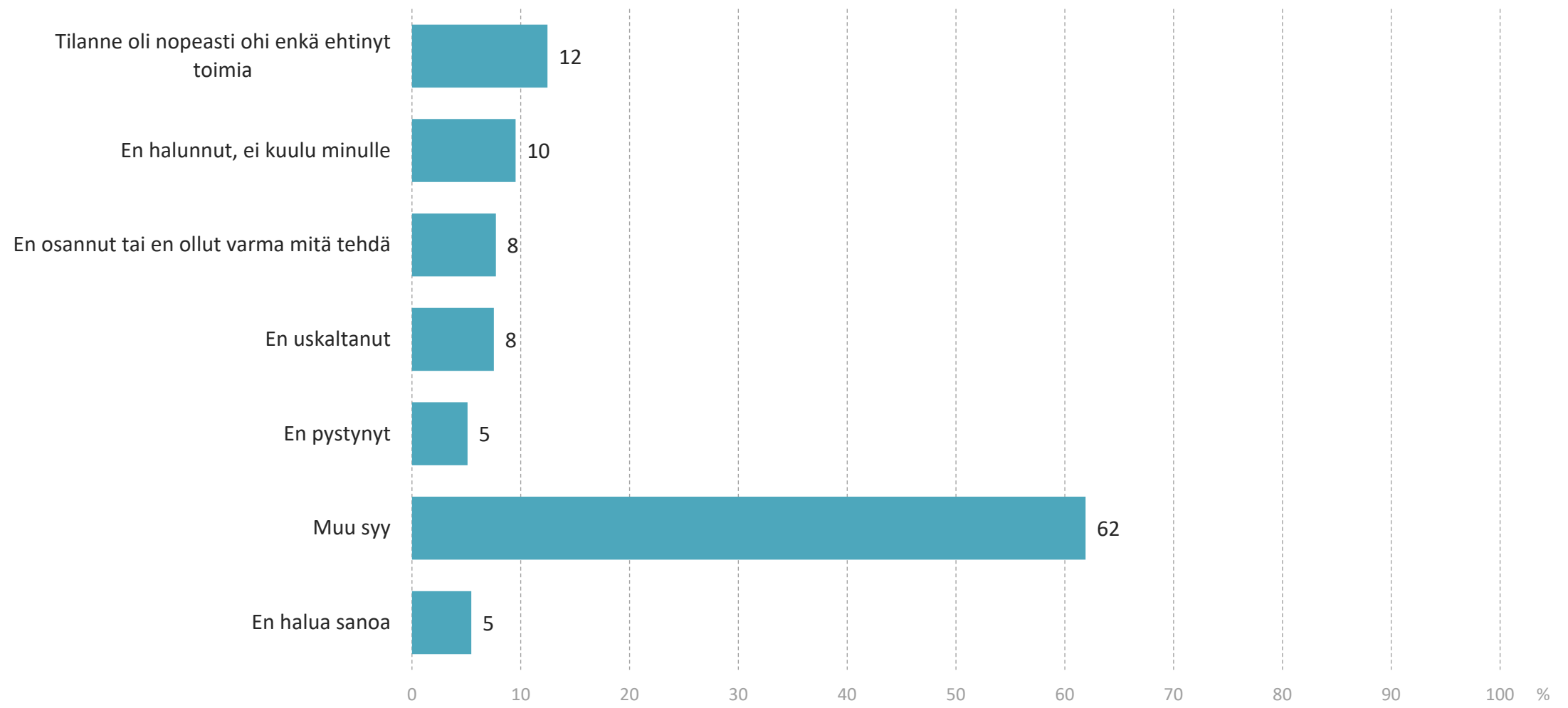
n=kokenut tai todistanut muihin kohdistuvaa rasismia

Miten on puuttunut rasismiin

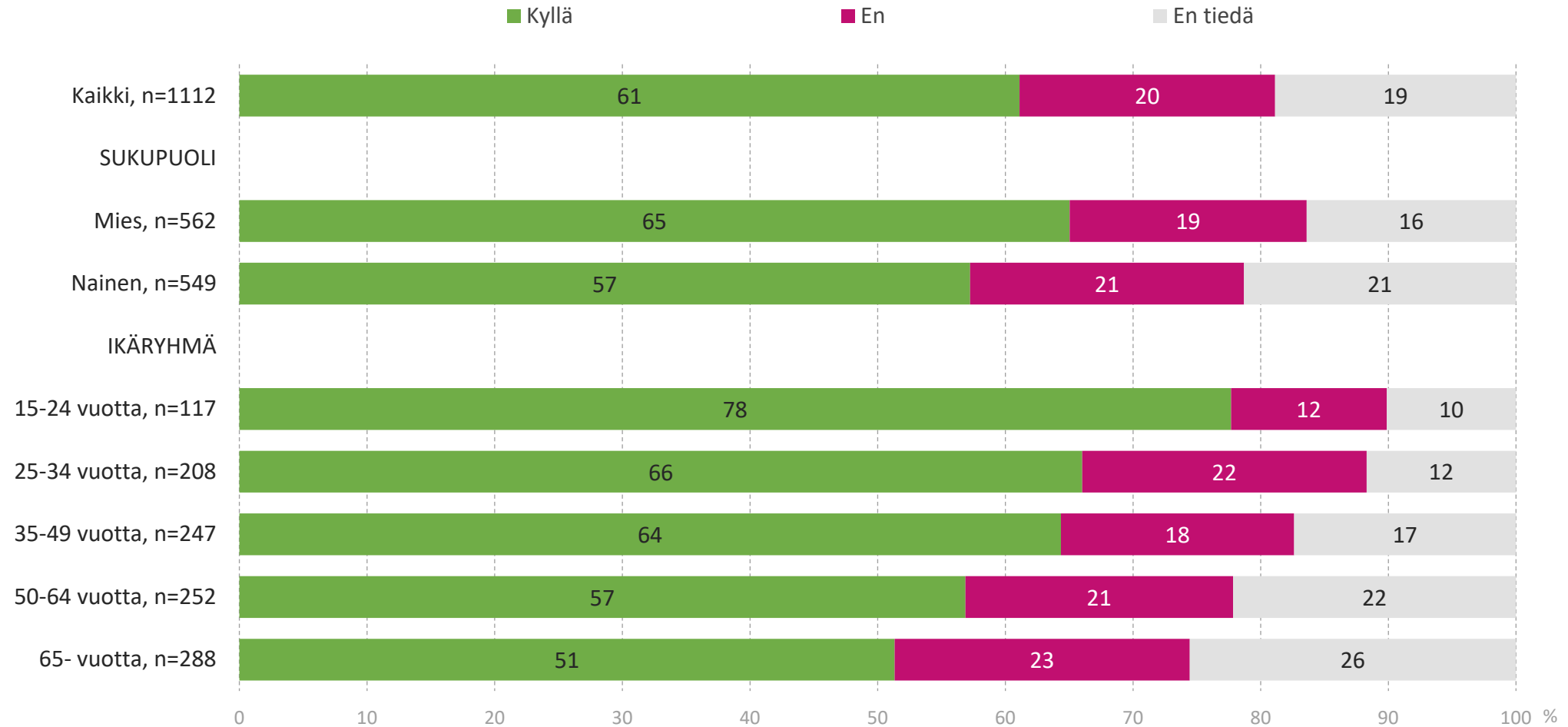
Puuttunut toisen kokemaan rasismiin, n=357

Miksi ei ole puuttunut rasismiin

Ei ole puuttunut toisen kokemaan rasismiin, n=406

Jos kohtaa rasismia, kokeeko että osaa puuttua siihen

n=kaikki vastaajat

Liitteet

Taloustutkimuksen yleiset erillistutkimusten sopimusehdot ja laadunvarmistus

Seuraavat yleiset sopimusehdot ovat aina voimassa erillistutkimuksissa ellei tarjouksessa ole toisin määritelty.

Maksuehdot

Tutkimus laskutetaan kahdessa erässä: 50 % tilauksesta ja 50 % raportin/tulosten toimittamisen yhteydessä. Maksuehdot 14 pv netto, viivästyskorko: korkolain mukainen viitekorko lisätynä korkolain 4 §:n mukaisella 7 prosenttiyksikön lisäkorolla. Alv.rek.

Lisätyöt

Kaikista töistä, joista tarjouksessa ei ole sovittu, sovitaan ja veloitetaan erikseen. Tämä koskee myös kaikkia tilaajan ehdottamia muutoksia toimeksiantoon.

Alihankinta

Tämän projektin tiedonkeruussa ei käytetä alihankkijoita, ellei sitä ole mainittu tarjouksessa tai muutoin sovittu toimeksiantajan kanssa erikseen.

Tarjouksen voimassaolo

Tarjous on voimassa 3 kk tarjouksen päivämäärästä. Mikäli tilausta ei tehdä tämän ajan kuluessa, Taloustutkimuksella on oikeus määritellä tarjouksen hinta ja muut ehdot uudelleen.

Tilauksen peruutus

Mikäli tilaaja peruuttaa tilauksen, on Taloustutkimuksella oikeus laskuttaa tilaajalta peruutukseen mennessä kaikki tilauksen johdosta syntyneet kustannukset normaaleine liiketoiminnan katteineen.

Tulosten omistus- ja julkistusoikeudet

Mikäli tutkimus toteutetaan yhden tai useamman tilaajan toimeksiannosta ja maksamana, siirtyy tulosten ja datan omistusoikeus tilaajalle/-jille kun kaikki tutkimukseen liittyvät laskut on maksettu Taloustutkimukselle.

Siihen asti tulosten ja datan omistusoikeus on Taloustutkimuksella. Tilaajalla/-jilla on oikeus julkistaa/luovuttaa/levittää omistamiaan tuloksia/dataa parhaaksi katsomallaan tavalla Suomen lainsäädännön puitteissa sekä Kansainvälisen Kauppakamarin (ICC) ja ESOMARin (European Society for Opinion and Marketing Research) tutkimussääntöjä noudattaen.

Laadunvarmistus

Taloustutkimus käsittelee aina kaikkia tutkimuksiin liittyviä, sekä asiakkailta saatuja että tutkimuksen yhteydessä syntyneitä tietoja ehdottoman luottamuksellisina.

SGS Fimko on myöntänyt Taloustutkimukselle ISO 20252 -toimialasertifikaatin ja tämän projektin kaikki vaiheet toteutetaan sen sekä Suomen lakien mukaisesti.

Lisäksi Taloustutkimus on sitoutunut noudattamaan Kansainvälisen Kauppakamarin ja ESOMARin yhdessä julkaisemia tutkimusalan kansainvälisiä perussääntöjä.

http://www.esomar.org/uploads/public/knowledge-and-standards/codes-and-guidelines/ICCESOMAR_Code_English_.pdf

ICC, International Chamber of Commerce

ESOMAR, European Society for Opinion and Marketing Research (www.esomar.org)

Tietojenkäsittelysopimus

Tämän tarjouksen/sopimuksen kohteena olevan toimeksiannon hinta sisältää sen, että toimeksiannossa sovelletaan Taloustutkimus Oy:n laatimaa tietojenkäsittelysopimus pohjaa. Mikäli tilaaja haluaa käyttää jonkun muun laatimia dokumenttipohjia, on Taloustutkimus Oy:llä oikeus veloittaa tuntityönä niihin perehtymiseen ja kommentoimiseen käytetty aika.

Quality guarantee

- SGS Fimko has granted Taloustutkimus Oy ISO 20252 certificate. This research project has been conducted according to ISO 20252 standard and Finnish law.
- All information we receive during this research process is kept strictly confidential at Taloustutkimus Oy. This concerns both the client specific information and the information from respondents or other sources.
- Taloustutkimus Oy also follows ICC/ESOMAR International Code of Marketing and Social Research Practice.
- Taloustutkimus has not used sub-suppliers in this research project.

LUOTETTAVUUSRAJATAULUKKO 95 %:N TASOLLE

% -luku, joka tuli tulokseksi	VASTAAJAMÄÄRÄ															
	25	50	75	100	150	200	250	300	400	500	600	800	1000	2000	3000	5000
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
2 tai 98	±5,6	±4,0	±3,2	±2,8	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±1,1	±0,98	±0,9	±0,61	±0,51	±0,4
3 tai 97	±6,8	±4,9	±3,9	±3,4	±2,8	±2,4	±2,2	±2,0	±1,7	±1,5	±1,4	±1,2	±1,1	±0,75	±0,62	±0,49
4 tai 96	±7,8	±5,6	±4,5	±3,9	±3,2	±2,8	±2,5	±2,3	±2,0	±1,8	±1,6	±1,4	±1,3	±0,86	±0,71	±0,56
5 tai 95	±8,7	±6,2	±5,0	±4,4	±3,6	±3,1	±2,7	±2,5	±2,2	±2,0	±1,8	±1,5	±1,4 ¹	±0,96	±0,79	±0,62
6 tai 94	±9,5	±6,8	±5,5	±4,8	±3,9	±3,4	±3,0	±2,8	±2,4	±2,1	±2,0	±1,7	±1,5	±1,0	±0,87	±0,68
8 tai 92	±10,8	±7,7	±6,2	±5,4	±4,4	±3,8	±3,4	±3,1	±2,7	±2,4	±2,2	±1,9	±1,7	±1,2	±0,99	±0,77
10 tai 90	±12,0	±8,5	±6,9 ^{3b}	±6,0	±4,9 ^{3a}	±4,3	±3,8	±3,5	±3,0	±2,7	±2,5	±2,1	±1,9	±1,3	±1,1	±0,85
12 tai 88	±13,0	±9,2	±7,5	±6,5	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,3	±2,9	±2,7	±2,3	±2,1	±1,4	±1,2	±0,92
15 tai 85	±14,3	±10,1	±8,2	±7,1	±5,9	±5,1	±4,5	±4,1	±3,6	±3,2	±2,9	±2,5	±2,3	±1,6	±1,3	±1,0 ²
20 tai 80	±16,0	±11,4	±9,2	±8,0	±6,6	±5,7	±5,0	±4,6	±4,0	±3,6	±3,3	±2,8	±2,5	±1,8	±1,4	±1,1
25 tai 75	±17,3	±12,3	±10,0	±8,7	±7,1	±6,1	±5,5	±5,0	±4,3	±3,9	±3,6	±3,0	±2,8	±1,9	±1,6	±1,2
30 tai 70	±18,3	±13,0	±10,5	±9,2	±7,5	±6,5	±5,8	±5,3	±4,6	±4,1	±3,8	±3,2	±2,9	±2,0	±1,7	±1,3
35 tai 65	±19,1	±13,5	±11,0	±9,5	±7,8	±6,8	±6,0	±5,5	±4,8	±4,3	±3,9	±3,3	±3,1	±2,1	±1,7	±1,4
40 tai 60	±19,6	±13,9	±11,3	±9,8	±8,0	±7,0	±6,2	±5,7	±4,9	±4,4	±4,0	±3,4	±3,1	±2,2	±1,8	±1,4
45 tai 55	±19,8	±14,1	±11,4	±9,9	±8,1	±7,0	±6,2	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4
50 tai 50	±20,0	±14,2	±11,5	±10,0	±8,2	±7,1	±6,3	±5,8	±5,0	±4,5	±4,1	±3,5	±3,2	±2,2	±1,8	±1,4

Esimerkki 1

Jos tuhannesta vastaajasta 5 % on ostanut tuotetta, on virhemarginaali ±1,4 prosenttiyksikköä. Koko väestössä on siis 95 %:n luotettavuustason mukaan 3,6–6,4 % tuotetta ostaneita.

Esimerkki 2

Oletetaan ennen tutkimusta, että tuotteen markkinaosuus on noin 15 %. Halutaan selvittää asia ±1 prosenttiyksikön tarkkuudella. Tutkimukseen tarvitaan 5000 vastaajaa.

Esimerkki 3

a) Tuhannen vastaajan joukossa 15–19-vuotiaita on 150, ja näistä 10 % ilmoittaa ostavansa säännöllisesti tuotetta X. Todellinen ostajien osuus 95 %:n luotettavuustasolla on 10 % ±4,9 eli 5,1–14,9 %.

b) Jos otoskoko olisi puolta pienempi eli 500, 15–19-vuotiaita vastaajia olisi 75 ja todellinen ostajien osuus olisi 10 % ±6,9 eli 3,1–16,9 %.

KAHDESTA ERI TUTKIMUKSESTA SAATUJEN TULOSTEN VÄLISTEN EROJEN LUOTETTAVUUSTAULUKKO 95 %:N TASOLLE

p = 50 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,8						
250	11,6	8,8					
500	10,7	7,6	6,2				
750	10,4	7,2	5,7	5,1			
1000	10,3	6,9	5,4	4,7	4,4		
1500	10,1	6,7	5,1	4,4	4,0	3,6	
2000	10,0	6,6	4,9	4,2	3,8	3,4	3,1

p = 40 tai 60 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	13,6						
250	11,4	8,6					
500	10,5	7,4	6,1				
750	10,2	7,0	5,5	5,0			
1000	10,1	6,8	5,2	4,6	4,3		
1500	9,9	6,6	5,0	4,3	3,9	3,5	
2000	9,8	6,4	4,8	4,1	3,7	3,3	3,0

p = 30 tai 70 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	12,7						
250	10,6	8,0					
500	9,8	7,0	5,7				
750	9,6	6,6	5,2	4,6			
1000	9,4	6,3	4,9	4,3	4,0		
1500	9,3	6,1	4,6	4,0	3,7	3,3	
2000	9,2	6,0	4,5	3,8	3,5	3,1	2,8

p = 20 tai 80 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	11,1						
250	9,3	7,0					
500	8,6	6,1	5,0				
750	8,3	5,7	4,5	4,1			
1000	8,2	5,6	4,3	3,8	3,5		
1500	8,1	5,3	4,1	3,5	3,2	2,9	
2000	8,0	5,3	3,9	3,4	3,0	2,7	2,5

p = 10 tai 90 prosenttia

Otoskoko, tutkimus 2	Otoskoko, tutkimus 1						
	100	250	500	750	1000	1500	2000
	%	%	%	%	%	%	%
100	8,3						
250	7,0	5,3					
500	6,4	4,5	3,7				
750	6,3	4,3	3,4	3,0			
1000	6,2	4,2	3,2	2,8	2,6		
1500	6,1	4,0	3,0	2,6	2,4	2,2	
2000	6,0	3,9	2,9	2,5	2,3	2,0	1,9

Näiden taulukoiden avulla voidaan arvioida eri-suuruisten otosten ja eri tutkimusten avulla saatujen prosenttilukujen erotusten merkitsevyyttä.

Taulukoista valitaan aina se, jossa p (=prosenttiluku) on lähinnä saatua tulosta/osuutta.

ESIMERKKI

Tehtiin kaksi eri tutkimusta eri aikoina. Toisessa oli 250 vastaajaa ja toisessa 1000. Tuotteen markkina-osuus oli pienemmässä tutkimuksessa 37 % ja suuremmassa 35 %.

Tarkasteluun valitaan taulukko p = 40 tai 60 %, koska saadut tulokset ovat kaikkein lähimpänä sitä. Taulukosta katsotaan luku otoskokojen 1000 ja 250 risteyskohdasta. Tässä tapauksessa tulosten eron merkitsevyyteen olisi vaadittu 6,8 prosenttiyksikön ero, joten tehtyjen tutkimusten tulosten ero (2 prosenttiyksikköä) ei ollut merkitsevä.

Telebus / taustatietokysymykset 2023

Sukupuoli:

- 1 nainen
- 2 mies

Ikä: _____ vuotta

Vakiojaottelu:

- 1 15–24 vuotta
- 2 25–34 vuotta
- 3 35–49 vuotta
- 4 50–79 vuotta

Asuinkunta:

- 1 Helsinki
- 2 Espoo, Vantaa tai Kauniainen
- 3 Muu pääkaupunkiseutu
- 4 Turku, Tampere
- 5 Muu yli 50 000 asukkaan kaupunki
- 6 Muu kaupunki
- 7 Muu kunta

Suuralueet:

- 1 Helsinki-Uusimaa
- 2 Etelä-Suomi
- 3 Länsi-Suomi
- 4 Pohjois- ja Itä-Suomi

Koulutus:

- 1 Perus-/keski-/kansa-/kansalaiskoulu
- 2 Ammatti-/tekninen-/kauppakoulu
- 3 Ylioppilas/lukio
- 4 Opistotaso
- 5 Ammattikorkeakoulu
- 6 Yliopisto, korkeakoulu

Maakunta:

- 1 Uusimaa
- 2 Varsinais-Suomi
- 4 Satakunta
- 5 Kanta-Häme
- 6 Pirkanmaa
- 7 Päijät-Häme
- 8 Kymenlaakso
- 9 Etelä-Karjala
- 10 Etelä-Savo
- 11 Pohjois-Savo
- 12 Pohjois-Karjala
- 13 Keski-Suomi
- 14 Etelä-Pohjanmaa
- 15 Pohjanmaa
- 16 Keski-Pohjanmaa
- 17 Pohjois-Pohjanmaa
- 18 Kainuu
- 19 Lappi

Ammatti/asema:

- 1 Maanviljelijä
- 2 Työntekijä
- 3 Toimihenkilö
- 4 Ylempi toimihenkilö/
asiantuntija
- 5 Yrittäjä
- 6 Johtava asema
- 7 Kotiäiti/-isä
- 8 Opiskelija/koululainen
- 9 Eläkeläinen
- 10 Työtön

Talouden rakenne:

- 1 Yhden henkilön talous
- 2 Lapseton pari
- 3 (Muu) aikuistalous (vain yli 18-v.)
- 4 Talous, jossa lapsia

Talouden koko:

1–9 + henkilöä

Kotona olevien lasten ikä:

0–17 vuotta

Talouden bruttotulot:

- 1 Alle 10 001 eur/vuosi
- 2 10 001–15 000 eur/vuosi
- 3 15 001–20 000 eur/vuosi
- 4 20 001–25 000 eur/vuosi
- 5 25 001–30 000 eur/vuosi
- 6 30 001–35 000 eur/vuosi
- 7 35 001–40 000 eur/vuosi
- 8 40 001–45 000 eur/vuosi
- 9 45 001–50 000 eur/vuosi
- 10 50 001–55 000 eur/vuosi
- 11 55 001–60 000 eur/vuosi
- 12 60 001–70 000 eur/vuosi
- 13 70 001–80 000 eur/vuosi
- 14 80 001–90 000 eur/vuosi
- 15 Yli 90 000 eur/vuosi
- 16 Eos/Ei halua vastata

Käykö vastaaja tällä hetkellä ansiotyössä**koko- tai osapäiväisesti**

- 1 Kokopäivätyössä
- 2 Osapäivätyössä
- 3 Ei ole ansiotyössä